

Giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học hiện nay

Lê Công Nghĩa

Học viện Thanh thiếu niên Việt Nam
Số 3 Chùa Láng, Láng Thượng, Đống Đa,
Hà Nội, Việt Nam
Email: nghiahvtn@gmail.com

TÓM TẮT: Đạo đức, lối sống là một trong những yếu tố đặc biệt quan trọng quyết định chất lượng của đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học - môi trường cung cấp cho xã hội nguồn nhân lực chất lượng cao. Quan tâm giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ này là điều rất cần thiết để đáp ứng yêu cầu của công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên. Bài viết góp phần làm rõ vai trò, thực trạng đồng thời đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học hiện nay.

TỪ KHÓA: Đạo đức; lối sống; giáo dục đạo đức, lối sống; cán bộ Đoàn; đội ngũ cán bộ Đoàn; trường đại học.

→ Nhận bài 13/02/2019 → Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa 20/3/2019 → Duyệt đăng 25/5/2019.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục lí tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho đội ngũ cán bộ Đoàn luôn được Đảng, Nhà nước, gia đình, nhà trường và toàn xã hội quan tâm. Giáo dục đạo đức, lối sống cho cán bộ Đoàn không ngừng được tăng cường và đổi mới về mặt nội dung cũng như hình thức. Thông qua các hoạt động giáo dục, các cuộc vận động, phong trào thi đua yêu nước đã tạo môi trường lành mạnh để cán bộ Đoàn rèn luyện, trưởng thành, góp phần hình thành lí tưởng cách mạng, đạo đức cao đẹp, lối sống nghĩa tình, tuân thủ pháp luật, từng bước hoàn thiện nhân cách và xây dựng hình mẫu người cán bộ hiện tại cũng như tương lai.

Cán bộ và công tác cán bộ luôn là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng, quyết định đến công tác xây dựng Đảng, xây dựng bộ máy quản lí Nhà nước trong sạch, vững mạnh. V.I.Lênin khẳng định: “Trong lịch sử chưa có một giai cấp nào giành được quyền thống trị, nếu nó không đào tạo ra được hàng ngũ của mình những lãnh tụ chính trị, những đại biểu tiên phong có đủ khả năng tổ chức và lãnh đạo phong trào” [1]. Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng khẳng định: “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”, “muôn việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hoặc kém” [2]. Trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn quan tâm đặc biệt đến công tác cán bộ và chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ ngày càng lớn mạnh về mọi mặt, là nhân tố quyết định đến việc thực hiện thắng lợi nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc và xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam.

Cán bộ Đoàn Thanh niên Cộng sản (TNCS) Hồ Chí Minh thuộc nhóm cán bộ lãnh đạo tổ chức chính trị - xã hội, là cán bộ kế cận của Đảng, là cán bộ của Đảng trực tiếp tổ chức các phong trào thanh niên, làm công tác thanh niên. Trong bài phát biểu tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ X, đồng chí Nguyễn Phú Trọng đã chỉ rõ: “Công tác thanh niên là công tác mang tính chiến lược có ý nghĩa sống còn của dân tộc”, muốn làm tốt công tác này cần có một đội ngũ cán bộ Đoàn có chất lượng cao. Trong xu thế hội nhập và phát triển, đòi hỏi công tác thanh niên cần có những thay đổi mạnh mẽ để

ngày càng đáp ứng yêu cầu của thời đại, của công tác Đoàn và phong trào thanh niên. Chính vì vậy, cán bộ Đoàn nói chung, cán bộ Đoàn trong các trường đại học nói riêng cần có bản lĩnh chính trị, đạo đức, lối sống tốt, trình độ chuyên môn thật sự vững vàng. Muốn có một đội ngũ cán bộ Đoàn ở các trường đại học vững mạnh, vừa “hồng” vừa “chuyên” cần phải đẩy mạnh hơn nữa công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho họ, nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển của xã hội hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò của giáo dục đạo đức, lối sống đối với đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học

Đạo đức là một hình thái ý thức xã hội, xuất hiện tương đối sớm và có vai trò quan trọng đối với sự phát triển của xã hội. Đạo đức được hiểu “Là hệ thống các quy tắc, chuẩn mực xã hội mà nhờ đó con người tự giác điều chỉnh hành vi của mình cho phù hợp với lợi ích của cộng đồng, của xã hội” [3].

Ngày nay, sự phát triển của nền kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, các quy tắc, chuẩn mực của đạo đức dần biến đổi. Tuy nhiên, điều này không đồng nghĩa là các giá trị đạo đức cũ hoàn toàn mất đi, thay vào đó là các giá trị đạo đức mới. Các giá trị đạo đức ở Việt Nam hiện nay là sự kết hợp sâu sắc truyền thống đạo đức tốt đẹp của dân tộc với xu hướng tiên bộ của thời đại, của nhân loại. Đó là tinh thần cần cù, sáng tạo, yêu lao động; tinh yêu quê hương, đất nước gắn liền với chủ nghĩa xã hội; sống và làm việc theo hiến pháp và pháp luật, có lối sống văn minh, lành mạnh; có tinh thần nhân đạo và tinh thần quốc tế cao cả.

“Lối sống của con người là các chiều cạnh chủ quan của văn hóa, là quá trình hiện thực hóa các giá trị văn hóa thông qua hoạt động sống của con người. Lối sống bao gồm tất cả những hoạt động sống và phương thức tiến hành các hoạt động sống được một bộ phận lớn hoặc toàn thể nhóm hay cộng đồng người chấp nhận và thực hành trong một khoảng thời gian tương đối ổn định, đặt trong mối tương tác biện

chứng của các điều kiện sống hiện hữu và trong các mối liên hệ lịch sử của chúng” [4].

Như vậy, lối sống là một thói quen có định hướng, là phương cách thể hiện tổng hợp tất cả các cấu trúc, nền văn hóa, đặc trưng văn hóa của con người hay cộng đồng. Lối sống phụ thuộc vào thời đại con người đang sống, với các điều kiện vật chất, kinh tế, các quan hệ xã hội, các thói quen, tập quán, tục lệ của thời đại đó. Bên cạnh khái niệm lối sống, hiện nay chúng ta cũng bàn nhiều đến khái niệm lối sống mới. “Lối sống mới là phương thức sống của con người thể hiện ở sự lựa chọn các hoạt động và cách thức thực hiện các hoạt động đó mang tính dân tộc, hiện đại, nhân văn trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội nhằm thực hiện mục tiêu phát triển con người toàn diện trên các lĩnh vực đức, trí, thể, mỹ” [5]. Giáo dục đạo đức, lối sống giúp cho mỗi cá nhân nâng cao trình độ nhận thức về các giá trị đạo đức, lối sống từ đó tự điều chỉnh hành vi sao cho phù hợp với những chuẩn mực đạo đức, lối sống của xã hội.

Giáo dục đạo đức, lối sống góp phần gìn giữ, phát huy những giá trị đạo đức mà các thế hệ trước đã tạo dựng; đồng thời góp phần tích cực trong việc giáo dục hình thành những giá trị đạo đức, lối sống mới, khắc phục những quan điểm lạc hậu, sự lệch chuẩn các giá trị đạo đức truyền thống, những thói hư tật xấu hay những hiện tượng phi đạo đức.

Giáo dục đạo đức, lối sống không chỉ làm cho con người nhận thức đúng các chuẩn mực đạo đức, các giá trị đạo đức, lối sống mà còn thông qua đó để hình thành niềm tin và tình cảm đạo đức. Trên cơ sở đó, giúp con người nhận ra giá trị của các giá trị đạo đức, nhận thấy giá trị và ý nghĩa cuộc sống mang tính nhân bản, nhân ái, nhân văn sâu sắc, góp phần nhân đạo hóa con người và đời sống xã hội. Giáo dục đạo đức, lối sống có vai trò rất lớn trong việc hình thành ý thức, tình cảm cũng như các hành vi đạo đức của con người nói chung, của cán bộ Đoàn nói riêng.

Đặc biệt, trong bối cảnh hiện nay, trước nhiều biến động phức tạp của đạo đức xã hội; trước những biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống của một bộ phận thanh thiếu niên thì công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn càng trở nên quan trọng.

Đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học có đặc điểm sau: Hầu hết đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học nhìn chung tuổi đời còn rất trẻ (đa số dưới 35 tuổi) với nhiều thành phần khác nhau; Đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học đa số có thời gian làm công tác Đoàn ngắn; Trong đội ngũ cán bộ Đoàn ở các trường đại học, đại đa số đều là cán bộ kiêm nhiệm, thường được thay đổi liên tục theo nhiệm kỳ đại hội và theo năm học; Đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học là người nhiệt tình trong công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên, chăm lo lợi ích cho Đoàn viên, thanh niên, sinh viên; đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học là những người có hiểu biết sâu sắc về thanh niên, sinh viên, có kỹ năng công tác thanh thiếu niên, nghiệp vụ xây dựng Đoàn, phương pháp công tác Đoàn.

Với những đặc điểm này, việc giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học là vấn đề rất cần thiết. Đây là đội ngũ được coi là “thủ lĩnh chính trị” của thanh niên, đội ngũ ưu tú và luôn đi đầu trong các phong trào thanh thiếu niên. Chính vì vậy, sự ảnh hưởng của họ đối với thế hệ trẻ là rất lớn, việc giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng cán bộ Đoàn mà còn có ảnh hưởng trực tiếp và lâu dài đến Đoàn viên, sinh viên.

2.2. Thực trạng đạo đức, lối sống của đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học

Theo thống kê của Bộ Giáo dục và Đào tạo, tính đến hết năm học 2016 - 2017, cả nước hiện có 235 trường đại học, học viện (bao gồm 170 trường công lập, 60 trường tư thục và dân lập, 5 trường có 100% vốn nước ngoài), tổng quy mô sinh viên đại học là 1.767.879 sinh viên, tổng số giảng viên trong các trường đại học là 72.792 người trong đó giảng viên có trình độ tiến sĩ là 16.514 người thạc sĩ là 43.065 người. Nhìn chung, các trường đại học, học viện đã có những đóng góp quan trọng trong việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ đắc lực và đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.

Theo Quyết định 289-QĐ/TW ngày 08 tháng 02 năm 2010 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về việc ban hành Quy chế cán bộ Đoàn TNCS Hồ Chí Minh đã quy định cán bộ Đoàn gồm:

- Những người giữ chức danh bí thư chi Đoàn, phó bí thư, bí thư Đoàn cấp cơ sở trở lên;
- Những người làm việc trong các cơ quan chuyên trách của Đoàn và trực tiếp làm công tác Đoàn, hội, đội, phong trào thanh thiếu nhi từ cấp huyện và tương đương trở lên;
- Trợ lý thanh niên, cán bộ ban thanh niên trong quân đội nhân dân; ủy viên ban công tác thanh niên các cấp trong công an nhân dân.

Đội ngũ cán bộ là tập hợp những con người thành một lực lượng có số lượng, cơ cấu, chất lượng (nghề nghiệp, trình độ, tuổi đời, thâm niên công tác, giới tính,...) tương ứng với yêu cầu, nhiệm vụ chính trị, chức năng của một tổ chức, một lĩnh vực hoạt động nhất định.

Cán bộ Đoàn trong các trường đại học được hiểu: Là cán bộ hoạt động trong hệ thống tổ chức của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh ở các trường đại học, trực tiếp thực hiện công tác vận động, giáo dục thanh thiếu nhi theo chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và Điều lệ Đoàn và những quy định của nhà trường.

Cán bộ Đoàn trong các trường đại học có hai loại là cán bộ Đoàn chuyên trách và cán bộ Đoàn không chuyên trách.

- Cán bộ Đoàn chuyên trách trong các trường đại học là cán bộ được tuyển chọn, tuyển dụng hoặc hợp đồng lâu dài làm công tác vận động thanh, thiếu nhi đồng thời hưởng lương từ ngân sách Nhà nước, các phụ cấp khác của nhà trường để làm công tác Đoàn; Thông qua các loại hình hoạt động khác nhau để tuyên truyền, vận động thuyết phục Đoàn viên thanh niên thực hiện tốt chủ trương, đường lối chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

- Cán bộ Đoàn không chuyên trách (kiêm nhiệm) là cán bộ, giảng viên, nghiên cứu viên đang phụ trách công tác chuyên môn khác nhưng được phân công giữ một chức danh của Đoàn trong nhà trường.

Như vậy, đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học là những người được bầu cử hoặc tuyển dụng và đang giữ các chức vụ bao gồm Bí thư chi Đoàn, Bí thư Liên chi Đoàn, Bí thư, Phó Bí thư Đoàn, cán bộ Đoàn chuyên trách trong các trường đại học. Là những cán bộ trẻ tuổi, năng động, sáng tạo trong công tác thanh niên, bao gồm cả những cán bộ làm kiêm nhiệm và cán bộ làm chuyên trách, cán bộ là viên chức, cán bộ là sinh viên. Là những người trực tiếp thực hiện công tác vận động, giáo dục thanh niên theo chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, Điều lệ Đoàn, những quy định của nhà trường dưới sự lãnh đạo trực tiếp của cấp ủy Đảng cùng cấp và của tổ chức Đoàn cấp trên; là chủ thể quan trọng trong việc thực hiện công tác thanh niên tại nhà trường.

Với quan niệm nêu trên thì đội ngũ cán bộ Đoàn ở các trường đại học hiện nay tương đối đồng đều, các chức danh được coi là cán bộ Đoàn là: Bí thư chi Đoàn, Liên chi Đoàn, Đoàn trường. Với số lượng cán bộ Đoàn ước tính khoảng 2.500 cán bộ Đoàn, phân bố không đồng đều ở các trường đại học khác nhau, trình độ học vấn khác nhau, trình độ lý luận chính trị khác nhau. Việc giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học hiện nay đã có một số kết quả khả quan như sau:

- *Về phẩm chất tư tưởng chính trị:*

Hầu hết cán bộ Đoàn các trường đại học có tinh thần yêu quê hương đất nước, tin tưởng và chấp hành đường lối, chủ trương, sự lãnh đạo của Đảng, pháp luật của Nhà nước và sự thành công của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước (93,4% cán bộ Đoàn được hỏi tự hào về quê hương đất nước). Đa số cán bộ Đoàn các trường đại học đồng ý với việc cần thiết giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc trong xu thế hội nhập với thế giới hiện nay, quê hương, cội nguồn dân tộc là rất quan trọng (có 92,5% đồng ý). Đa số cán bộ Đoàn các trường đại học luôn gương mẫu chấp hành tốt mọi chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và các quy định của nhà trường. Đây là những tấm gương tiêu biểu cho Đoàn viên, sinh viên noi theo về mọi mặt.

- *Về đạo đức:*

Đa số cán bộ Đoàn có nhận thức và hành vi trân trọng các giá trị truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc. Các phẩm chất như nhân ái, tương thân tương ái giúp đỡ nhau, có nghĩa tình, cần cù kiên trì, hiếu học, tôn sư trọng đạo, trung thực, Đoàn kết được đa số cán bộ Đoàn các trường đại học nhận thức và phát huy. Hầu hết cán bộ Đoàn các trường đại học có ý thức trách nhiệm với gia đình, với việc học tập rèn luyện bản thân, phát huy tốt các khả năng tập hợp Đoàn kết sinh viên, thanh niên của mình trong các hoạt động Đoàn và phong trào thanh thiếu niên.

Đội ngũ cán bộ Đoàn các trường đại học đều biết và thực hiện sống, làm việc tuân thủ theo pháp luật; ý thức và trách

nhiệm công dân được tăng cường hơn rất nhiều. Có 91,4% cán bộ Đoàn các trường đại học được hỏi cho rằng đã thực hiện tốt các quy định của nhà trường. Đa số cán bộ Đoàn các trường đại học rất coi trọng sự trung thực, đã có 96,6% cho rằng cảm thấy hối hận, khổ tâm khi buộc phải nói dối hoặc làm việc không trung thực nhất là các công việc có liên quan đến công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên. Đa số cán bộ Đoàn là sinh viên có thái độ không đồng tình với gian lận trong thi cử, đề cao tính trung thực trong học tập và trong cuộc sống. Đội ngũ cán bộ Đoàn là cán bộ, giảng viên luôn là đội ngũ có chất lượng rất cao, có học hàm, học vị cao, có trình độ chuyên môn cũng như lý luận chính trị đủ đáp ứng yêu cầu của sự phát triển đơn vị và xã hội. Đa số cán bộ Đoàn các trường đại học rất tích cực tham gia hoạt động tập thể, các phong trào xung kích, sáng tạo tình nguyện vì cộng đồng, phong trào tình nguyện và các hoạt động có ý nghĩa với xã hội khác.

- *Về lối sống:*

Hầu hết cán bộ Đoàn các trường đại học đều có lối sống lành mạnh, biết chia sẻ, hỗ trợ người có hoàn cảnh khó khăn quyên góp ủng hộ đồng bào bị lũ lụt, thiên tai, ủng hộ nạn nhân chất độc da cam... (có 100% cán bộ Đoàn các trường đại học được hỏi đã từng tham gia các hoạt động nhân đạo, tình nghĩa, trong đó có 95,4% cán bộ tham gia tương đối nhiều; chỉ có khoảng 4,6% tham gia ít).

Phần lớn cán bộ Đoàn các trường đại học có lối sống văn hóa, tinh thần lành mạnh, phong phú và phê phán những tiêu cực, tệ nạn xã hội và các hành vi trái thuần phong mỹ tục dân tộc. Hầu hết cán bộ Đoàn các trường đại học không sa vào tệ nạn xã hội. Tích cực tham gia các hoạt động, phong trào thi đua, cuộc vận động do ngành Giáo dục, ngành Văn hóa phát động.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả tích cực nêu trên, vẫn còn một bộ phận cán bộ Đoàn các trường đại học có ý thức phấn chưa cao, thờ ơ với các vấn đề chính trị - xã hội, phai nhạt lý tưởng cách mạng, không xác định được mục tiêu, lý tưởng cuộc sống; có biểu hiện suy thoái về đạo đức lối sống, mắc tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật. Một số cán bộ Đoàn đề cao lối sống thực dụng, ích kỷ, thích hưởng thụ, đua đòi, xa hoa lãng phí, xem nhẹ các giá trị tinh thần, không quan tâm đến cộng đồng, ít tham gia các hoạt động xã hội và cộng đồng, sống khép mình và đề cao chủ nghĩa cá nhân, xa rời tập thể...

2.3. Giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học

Thứ nhất, các cấp ủy đảng, các tổ chức và cán bộ Đoàn cần có nhận thức đúng, đầy đủ tính cấp bách và tầm quan trọng của công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học.

Giáo dục lý tưởng, đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học là nhiệm vụ chiến lược, lâu dài, quan trọng, đòi hỏi phải có sự quan tâm, đầu tư thích đáng. Đầu tư cho giáo dục, trong đó có giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học là đầu tư cho tương lai của đất nước. Đây là nhiệm vụ của

các cấp ủy Đảng, các ngành, Đoàn thể, gia đình và toàn xã hội; tạo điều kiện tối đa cho cán bộ Đoàn được học tập, lao động, cống hiến, là lực lượng xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, kế tục xứng đáng sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc.

Tập trung đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục và vận động toàn xã hội thấy được ý nghĩa, vai trò, sự cần thiết của công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học; nhìn nhận đúng thế mạnh, cũng như những hạn chế vốn có của đội ngũ này, đổi mới nội dung, phương thức giáo dục để đạt hiệu quả ngày càng cao. Lãnh đạo cấp ủy, tổ chức đảng và hội đồng nhà trường, các khoa, phòng định kì gặp gỡ, đối thoại, nắm bắt tâm tư, tình cảm, định hướng tư tưởng, giải quyết kịp thời nhu cầu, nguyện vọng chính đáng và chăm lo, bảo vệ quyền lợi hợp pháp của đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học.

Tăng cường vai trò, trách nhiệm của các cơ quan truyền thông, nhất là các cơ quan báo chí, xuất bản của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam trong việc giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học. Khắc phục tình trạng một bộ phận báo chí, xuất bản hoạt động không đúng tôn chỉ, mục đích, làm ảnh hưởng đến nhận thức, tư tưởng của đội ngũ cán bộ Đoàn. Chú trọng khai thác, sử dụng có hiệu quả các phương tiện truyền thông hiện đại, thành tựu khoa học - công nghệ, nhất là Internet trong công tác giáo dục cán bộ Đoàn cũng như thanh thiếu nhi.

Thứ hai, đổi mới phương pháp tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao hiệu quả công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học.

Nội dung tuyên truyền, giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học cần sâu rộng hơn, toàn diện hơn, hướng tới nhiều đối tượng cán bộ Đoàn từ chi Đoàn đến Đoàn trường. Trong từng điều kiện hoàn cảnh cụ thể cần có những nội dung tuyên truyền, giáo dục khác nhau. Các nội dung được hướng tới như giáo dục lí luận chính trị, giáo dục ý thức trách nhiệm với cộng đồng và xã hội,....

Các phương pháp tuyên truyền, giáo dục đạo đức, lối sống cần phong phú, đa dạng, biết kết hợp những phương pháp với nhau để có hiệu quả cao nhất trong việc tuyên truyền, giáo dục. Việc đổi mới nội dung, phương pháp tuyên truyền, giáo dục là yêu cầu cấp thiết nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học hiện nay.

Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học bằng nhiều hình thức phong phú, đa dạng, với sự tham gia, phối hợp có trách nhiệm của nhà trường, gia đình, Đoàn thể và toàn xã hội. Thường xuyên trao đổi, đối thoại với cán bộ Đoàn, kịp thời nắm bắt, dự báo tình hình tư tưởng, định hướng dư luận xã hội trong đội ngũ, nhất là ở các thành phố lớn và địa bàn nhạy cảm. Kịp thời đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức lệch lạc, biểu hiện sai trái trong đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học

Thứ ba, xác định cơ chế quản lí, phối hợp và điều kiện đảm bảo, đánh giá kết quả sự phối hợp giáo dục đạo đức, lối sống giữa nhà trường với các tổ chức Đoàn, Đội.

Tạo lập cơ chế quản lí, phối hợp để có những kết quả đánh giá đúng, sát thực trong giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học là điều kiện tiên quyết nhằm nâng cao phẩm chất của người cán bộ Đoàn trong nhà trường hiện nay. Đội ngũ cán bộ Đoàn các trường đại học đại đa số là sinh viên vẫn đang trong quá trình học tập và rèn luyện trên ghế nhà trường, chính vì vậy việc phối hợp chặt chẽ giữa tổ chức họ tham gia với nhà trường là điều cần thiết. Cơ chế này phải xuất phát từ việc tạo dựng mối quan hệ bền vững giữa nhà trường với các tổ chức Đoàn, Hội trong và ngoài nhà trường.

Mỗi tổ chức là điều kiện tiên quyết cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học có thể học tập, rèn luyện hơn nữa để xứng đáng là cán bộ của nhà trường, của tổ chức trong tương lai, xứng đáng là những cử nhân, kĩ sư tài năng của đất nước. Đảm bảo điều kiện và có những đánh giá sát thực về việc giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học để tránh những vấn đề mang tính hình thức bởi lẽ vấn đề đạo đức, lối sống là vấn đề rất quan trọng với bất cứ ai chứ không chỉ có đội ngũ cán bộ tương lai của đất nước.

Thứ tư, hình thành thói quen tự giáo dục đạo đức, lối sống trong đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học. Đỉnh cao của giáo dục đó là biến nó thành tự giáo dục. Với đạo đức, lối sống cũng như vậy, làm thế nào để đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học thấy được rằng vấn đề này là rất quan trọng với bản thân họ cũng như nhà trường, gia đình và xã hội. Từ đó sẽ kích thích, động viên họ tự tu dưỡng bản thân để xứng đáng với vị trí mình đang nắm giữ.

Muốn hình thành thói quen tự giáo dục cần có một môi trường thật sự tốt cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học phát triển về mọi mặt. Tạo cơ hội cho họ được phát huy hết khả năng của mình trong học tập và trong rèn luyện. Cần tập trung nâng cao trình độ về mọi mặt cho đội ngũ cán bộ Đoàn các trường đại học vì chỉ khi có trình độ cao thì quá trình tự giáo dục mới dễ thành công.

Thứ năm, đưa nội dung giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn trong các trường đại học vào trong các hoạt động cụ thể của nhà trường, công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu niên đáp ứng yêu cầu của hội nhập, phát triển.

Các hoạt động của nhà trường bao gồm hoạt động chuyên môn, nghiên cứu khoa học đi kèm với các hoạt động của các tổ chức chính trị xã hội như: Đại hội Đảng, Đoàn, phong trào thi đua... tất cả các hoạt động này cần có sự lồng ghép các nội dung giáo dục đạo đức, lối sống để nâng cao hơn nữa hiệu quả của hoạt động giáo dục này. Các hoạt động giáo dục này có ý nghĩa rất quan trọng trong việc nâng cao ý thức, trách nhiệm của đội ngũ cán bộ Đoàn với nhà trường và xã hội.

Hoạt động giáo dục đạo đức, lối sống thông qua các hoạt động cụ thể chính là góp phần xây dựng những hình mẫu

tích cực trong Đoàn viên, sinh viên và trong đội ngũ cán bộ Đoàn.

Trong thời kì hội nhập và phát triển hiện nay, cần có những mô hình hoạt động mới, cách thức giáo dục mới tác động vào đối tượng tiêu biểu của sinh viên, thanh niên như cán bộ Đoàn là điều mang lại hiệu quả rất cao. Từ việc giáo dục cho lớp cán bộ này sẽ ảnh hưởng trực tiếp tới các phong trào họ đang phụ trách và ảnh hưởng đến các phong trào chung của nhà trường cũng như xã hội.

3. Kết luận

Trong bối cảnh hội nhập, phát triển hiện nay việc quan tâm tới vấn đề giáo dục đạo đức, lối sống đối với đội ngũ cán bộ nói chung và cán bộ Đoàn nói riêng là rất quan trọng và cần thiết. Sự phát triển chung của xã hội cộng với tri thức

của sinh viên trong các trường đại học ngày càng được củng cố, nâng cao, yêu cầu một đội ngũ cán bộ Đoàn không chỉ nhiệt huyết công tác Đoàn, phong trào thanh niên mà cần có phẩm chất đạo đức tốt, lối sống lành mạnh vì cộng đồng.

Việc giáo dục đạo đức, lối sống nếu được duy trì thường xuyên và có hiệu quả cao sẽ là hành trang quan trọng cho đội ngũ cán bộ trẻ ngày càng phát triển về mọi mặt trước khi được giao những trọng trách quan trọng trong tương lai. Để có được kết quả cao từ vấn đề giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ Đoàn cần có nhận thức đúng đắn và vào cuộc từ nhiều tổ chức và cả xã hội, đặc biệt là sự quan tâm từ phía các trường đại học. Mục đích cuối cùng của việc giáo dục này là hướng tới xây dựng một đội ngũ cán bộ Đoàn có đức, có tài, vừa “hồng” vừa “chuyên” để xứng đáng là những thủ lĩnh chính trị hiện tại cũng như tương lai.

Tài liệu tham khảo

- [1] V. I. Lê-nin, (1974), *Toàn tập*, NXB Tiến bộ, Mát-xcơ-va, tập 4, tr.473.
- [2] Hồ Chí Minh, (2004), *toàn tập*, NXB Chính trị Quốc gia, tập 5, tr.240.
- [3] Mai Văn Bình (Chủ biên) - Lê Thanh Hà - Nguyễn Thị Thanh Mai - Lư Thu Thủy, (2014), *Giáo dục công dân 10*, NXB Giáo dục Việt Nam.
- [4] Phạm Hồng Tung, (2007), *Nghiên cứu về lối sống: Một số vấn đề về khái niệm và cách tiếp cận*, Tạp chí Khoa học, Đại học Quốc gia Hà Nội, Khoa học Xã hội và Nhân văn, 23.
- [5] Nguyễn Thị Thanh Hà, (2014), *Giá trị đạo đức truyền thống dân tộc với việc xây dựng lối sống mới cho sinh viên Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay*, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.

MORAL AND LIFESTYLE EDUCATION FOR YOUTH UNION CADRES IN COLLEGES AND UNIVERSITIES

Le Cong Nghia

Vietnam Youth Academy
No.3 Chua Lang, Lang Thuong, Dong Da,
Hanoi, Vietnam
Email: nghiahvt@gmail.com

ABSTRACT: *Morality and lifestyle are two significant factors which determine the quality of youth union cadres in colleges and universities - the environment that provides society with high-quality workforce. Therefore, it is necessary to pay attention to moral and lifestyle education for these cadres to meet the demand of youth union work and youth movements. The article is hoped to clarify the role and the current situation of moral and lifestyle education for the youth union cadres in colleges and universities. Besides, some solutions to the issue are proposed as well.*

KEYWORDS: *Morality; lifestyle; moral and lifestyle education; youth union cadres; universities.*